

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

ให้นักเรียนฟังและดูครูเล่านิทานอีสปเรื่อง ปูกับงู

คำถามชวนคิด...พินิจเนื้อหา

๑. ในเรื่องมีตัวละครหลักทั้งหมดกี่ตัว ใครบ้าง

๒. เพราะเหตุใดปูจึงฆ่าปู

๓. ถ้าปูปรับปรุงนิสัยตนเองจะเกิดผลอย่างไร

การตั้งคำถามและตอบคำถาม เชิงเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลได้
๒. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดูได้
๓. มีมารยาทในการฟังและการดู

การตั้งคำถามและ
การตอบคำถามคืออะไร

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก YouTube ช่อง ครูโอ้สื่อการเรียนการสอน

เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถาม

เผยแพร่เมื่อ ๒๖ มี.ค. ๒๕๖๑

แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=f2xFMMZfpy4>

สรุปสิ่งที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับ “การตั้งคำถามและตอบคำถาม”

หลักการตั้งคำถาม และตอบคำถามเชิงเหตุผล

๑. ศึกษาเรื่องที่จะตั้งคำถาม
ให้เข้าใจ ครบถ้วน

๒. จับใจความสำคัญ
จากการฟังให้เข้าใจ

๓. จัดบันทึกประเด็นสำคัญ
หรือสงสัยในระหว่างการฟัง

๖. เช่น “ทำไม เพราะอะไร
เพราะเหตุใด สาเหตุใด อย่างไร”

๕. ใช้คำถามและคำตอบ
ที่มีลักษณะเชิงเหตุผล

๔. ตั้งคำถามให้ชัดเจน
ตรงประเด็น ไม่กำกวม

กิจกรรมปลูกสมอง

การตั้งคำถามเชิงเหตุผล จะช่วยให้เราเป็นคนมีเหตุผล

ขณะฟังสามารถพูดคุยปรึกษากันได้ทุกครั้งเมื่อสงสัย

เมื่อสงสัยสามารถยกมือถามได้ แม้ว่าผู้พูดจะยังพูดไม่จบ

จดบันทึกประเด็นสำคัญหรือประเด็นที่สงสัยลงในสมุด

มีสมาธิในการฟัง ไม่พูดแทรก และอดทนตั้งใจฟังจนจบ

ตัวอย่าง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

คำถาม : ทำไมแม่น้ำลำคลองจึงสกปรกและส่งกลิ่นเหม็น

คำตอบ : เพราะมีขยะและสิ่งปฏิกูลอยู่ในแม่น้ำลำคลอง

คำถาม : เราจะมีวิธีป้องกันโรคโควิด ๑๙ อย่างไร

คำตอบ : สวมใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ ไม่ใช้สิ่งของร่วมกัน

กิจกรรมพัฒนาการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

ให้นักเรียนฟังและดูเรื่อง กระเช้าสีดา
แล้วตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถาม
เชิงเหตุผลจากเรื่อง กระเช้าสีดา
- ๒) เวลาทำกิจกรรม ๑๕ นาที
- ๓) เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๕
- ๒) - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๕
- ๔) ประเมินการตั้งคำถามและ
ตอบคำถามเชิงเหตุผล

การทำใบงานที่ ๕ การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากการฟังและดูเรื่อง กระเช้าสีดา จำนวน ๕ ข้อ

๑

คำถาม :

คำตอบ :

๒

คำถาม :

คำตอบ :

การทำใบงานที่ ๕ การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากการฟังและดูเรื่อง กระเช้าสีดา จำนวน ๕ ข้อ

๓

คำถาม :

คำตอบ :

๔

คำถาม :

คำตอบ :

๕

คำถาม :

คำตอบ :

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

ลักษณะของคำถามเชิงเหตุผล

คำถามที่ดีควรเป็นคำถามเชิงเหตุผลและคิดวิเคราะห์ มักใช้คำว่า “เพราะเหตุใด เพราะอะไร ทำไม อะไร อย่างไร สาเหตุใด” เพื่อเป็นการใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล รู้จักวิเคราะห์ข้อความ และคิดหาหลักฐาน และเหตุผลมาเขียนประกอบ

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

การตั้งคำถามคืออะไร

การตั้งคำถาม เป็นการตั้งประเด็นหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดจากการอ่าน การดู การสังเกต การฟังและการดู หรือการรับรู้ แล้วตั้งคำถามเป็นข้อหรืออาจตั้งเป็นประโยค ซึ่งการตั้งคำถามที่ดีควรเป็นคำถามที่มีเหตุผล เพื่อให้ผู้ฟังเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

หลักทั่วไปของการตั้งคำถามและตอบคำถามจากการฟัง การดู และการอ่าน

๑. ก่อนตั้งคำถาม ควรตั้งใจฟังและดู หรือตั้งใจอ่าน เพื่อทำความเข้าใจกับเรื่องนั้น ๆ

๒. จดบันทึกระหว่างการฟัง การดู การอ่าน ในเรื่องที่สนใจหรือมีข้อสงสัย

ได้แก่ “ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”

๓. จับใจความหรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู หรืออ่าน ให้ได้

๔. ตั้งคำถามที่ชัดเจน ตรงประเด็น ไม่กำกวม ให้เหมาะสมและถูกกาลเทศะ

๕. ใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์หรืออคติ

๖. มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดหลายแง่มุม เพื่อจะได้คำถามที่หลากหลายแนวคิด

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

แนวการตั้งคำถามเชิงเหตุผล

๑. เริ่มจากการตั้งคำถาม “ทำไม อะไร เพราะเหตุใด”
๒. ในเรื่องกล่าวถึงอะไรบ้าง
๓. เรื่องนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
๔. ข้อเท็จจริงคืออะไร และข้อคิดเห็นคืออะไร
๕. ข้อความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
๖. ข้อคิดหรือความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์คือ อะไร

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

ตัวอย่างคำถามเชิงเหตุผล

- ตัวละครในเรื่องมีนิสัยอย่างไร นิสัยนั้นส่งผลต่อชีวิตเขาหรือไม่ เพราะอะไร
- เพราะเหตุใดเราต้องประหยัดน้ำในหน้าแล้ง
- เพราะเหตุใดฝนจึงตกหนักในช่วงฤดูฝน
- สาเหตุที่เราต้องปฏิบัติตามกฎจราจรในการขับขีรถยนต์คืออะไร
- ผลกระทบจากการเกิดโรคระบาดโควิด ๑๙ มีอะไรบ้าง เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

การตอบคำถามอธิบายเหตุผล

เป็นการเขียนตอบที่ต้องใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ต้องรู้จักวิเคราะห์ข้อความ และคิดหาเหตุผลมาเขียนประกอบ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก YouTube ช่อง ครูโอสื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง กระเช้าสีดา

เผยแพร่เมื่อ ๑๕ มี.ค. ๒๕๖๑

แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=Qm2Uwx9ubug&t=232s>

สรุปการทำกิจกรรม

แนวคำตอบใบงานที่ ๔ การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

คำถาม : ทำไมพรายน้ำจึงชอบขันทองยิ่งนัก

คำตอบ : เพราะขันทองมีใจโอบอ้อมอารีและมีความสุจริต

คำถาม : เพราะเหตุใด ขันทองจึงไม่คิดขโมยกระเช้ามาเล่น

คำตอบ : เพราะขันทองมีความซื่อสัตย์ จึงไม่หยิบฉวยมาเล่น

คำถามสรุปบทเรียน

การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล
มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

ประโยชน์ของการตั้งคำถามและตอบคำถาม

ฝึกให้เราเป็นคน
มีเหตุมีผล

สามารถนำข้อคิดที่ได้
ไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวัน

ช่วยให้เราสรุปใจความสำคัญ
ของเรื่องได้

บทเรียนครั้งต่อไป

“การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

ดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

